

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๒๐๙/๑๖๖๐

กวด. 135
วันที่ 25 เม.ย. 61
เวลา 11.๒๕
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส27587
รับที่ : 55825/6
วันที่ : 25 เม.ย. 61 เวลา : 11:06

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๕ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง การรับรองเอกสารร่างกรอบความร่วมมือและปฏิญญาว่าด้วยกรอบความร่วมมือเพื่อลดผลกระทบจากข่าวลวง
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักงานรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๓(กร๔)/๓๘๘๘
ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑
๒. สำเนาหนังสือสำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์
(Minister for Communication and Information) สาธารณรัฐสิงคโปร์
ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
๓. ร่างกรอบความร่วมมือและปฏิญญาเพื่อลดผลกระทบจากข่าวลวงสถานะล่าสุด
และร่างคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วน ที่ กต ๑๒๐๕/๓๘๐ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑

ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรี โดยกรมประชาสัมพันธ์ ขอเสนอเรื่องการรับรองเอกสารร่างกรอบ
ความร่วมมือและปฏิญญาว่าด้วยกรอบความร่วมมือเพื่อลดผลกระทบจากข่าวลวง (Framework/ Declaration
on the Framework to Minimise the Harmful Effects of Fake News) ซึ่งจะมีการรับรองเอกสาร
ดังกล่าวในการประชุมรัฐมนตรีสารนิเทศอาเซียน (ASEAN Ministers Responsible for Information: AMRI)
ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่
จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี
พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการ
กรมประชาสัมพันธ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ สาธารณรัฐสิงคโปร์เรียนเชิญรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
(นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล) เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีสารนิเทศอาเซียน ครั้งที่ ๑๔ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง
ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๑.๒ สำนักนายกรัฐมนตรี โดยกรมประชาสัมพันธ์ได้รับการประสานจาก
สาธารณรัฐสิงคโปร์ในฐานะประธานอาเซียน ในการขอความเห็นต่อกรอบความร่วมมือเพื่อลดผลกระทบ
จากข่าวลวงก่อนนำเข้าสู่ที่ประชุมรัฐมนตรีสารนิเทศอาเซียน ครั้งที่ ๑๔ ซึ่งรัฐมนตรีจากประเทศสมาชิก
อาเซียนที่กำลังดูแลงานด้านข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์จะร่วมกันลงนามเห็นชอบในปฏิญญาว่า
ด้วยกรอบความร่วมมือเพื่อลดผลกระทบจากข่าวลวงเพื่อรับรองกรอบความร่วมมือฯ ในการประชุมดังกล่าว

๑.๑.๓ กรอบความร่วมมือ...

๑.๑.๓ กรอบความร่วมมือดังกล่าวเป็นการดำเนินงานที่ต่อยอดมาจากมติของที่ประชุมโต๊ะกลมรัฐมนตรีสารนิเทศอาเซียน หัวข้อ “การรับมือกับข่าวลวงและการสื่อสารข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง” (AMRI Roundtable Discussion on Countering Fake News and Communicating the Right Information) เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๐ ณ เมืองเกซอน กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายออมสิน ชีวะพฤกษ์) ในขณะนั้น เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย

๑.๑.๔ สำนักนายกรัฐมนตรี โดยกรมประชาสัมพันธ์ได้จัดทำคำแปลกรอบความร่วมมือและปฏิญญาเป็นภาษาไทย และนำเสนอร่างเอกสารดังกล่าวข้างต้นให้กระทรวงการต่างประเทศในฐานะหน่วยงานสำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติมีหน่วยงานในกำกับดูแล ได้แก่ กรมสนธิสัญญา กรมสารนิเทศ และกรมอาเซียน เพื่อพิจารณาและให้ข้อคิดเห็นต่อร่างเอกสารดังกล่าวในข้อผูกพันตามกฎหมายที่อาจเกิดขึ้น รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔

๑.๑.๕ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล) มีกำหนดจะนำคณะผู้แทนจากกรมประชาสัมพันธ์ เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีสารนิเทศอาเซียน ครั้งที่ ๑๔ และการประชุมที่เกี่ยวข้องในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ รวมทั้งได้มอบหมายให้อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์หรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมาย เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน ครั้งที่ ๑๖ ระหว่างวันที่ ๘ – ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เนื่องจากการประชุมรัฐมนตรีสารนิเทศอาเซียน ครั้งที่ ๑๔ มีกำหนดให้รัฐมนตรีจาก ๑๐ ประเทศสมาชิกอาเซียนที่กำกับดูแลงานด้านข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ร่วมกันลงนามรับรองร่างปฏิญญาว่าด้วยกรอบความร่วมมือเพื่อลดผลกระทบจากข่าวลวง (Framework / Declaration on the Framework to Minimise the Harmful Effects of Fake News) (สถานะล่าสุด)

๒.๒ กระทรวงการต่างประเทศได้ให้ความเห็นว่า สาระของร่างกรอบความร่วมมือและปฏิญญาฯ ดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ในการวางมาตรการร่วมกันเพื่อศึกษา ประมวล และลดผลกระทบจากข่าวลวง นอกจากนี้ ยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่งมีผลผูกพันไทยในด้านนโยบายและมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงควรพิจารณาเสนอกรอบความร่วมมือและปฏิญญาฯ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องให้การรับรองและเห็นชอบร่างปฏิญญาเพื่อลดผลกระทบจากข่าวลวง ในการประชุมรัฐมนตรีสารนิเทศอาเซียน ครั้งที่ ๑๔ ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างกรอบความร่วมมือและปฏิญญาว่าด้วยกรอบความร่วมมือเพื่อลดผลกระทบจากข่าวลวง (สถานะล่าสุด) มีสาระสำคัญในการนำเสนอกรอบความร่วมมือเพื่อลดผลกระทบจากข่าวลวงที่กำลังเป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ๒๐๒๕ ที่มุ่งหวังให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีพลวัต ผ่านการเพิ่มพูนขีดความสามารถและศักยภาพของภาคการพลเรือน

ภาครัฐ และประชาชนของอาเซียนในการตอบโต้ความท้าทายที่เกิดขึ้นใหม่ ทั้งนี้ เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้พฤติกรรมและรูปแบบการบริโภคข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์และสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้น ซึ่งการผลิตข้อมูลข่าวสารบนสื่อสังคมออนไลน์ไม่จำเป็นต้องมาจากหน่วยงานหรือองค์กรสื่อที่มีใบอนุญาต จึงทำให้เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวลวงและข้อมูลที่บิดเบือนได้อย่างรวดเร็ว ในบางกรณีสามารถกระตุ้นให้เกิดความรุนแรงและความขัดแย้งในสังคม ข่าวลวงจึงถือเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญของอาเซียนในการพยายามหาแนวทางร่วมกันเพื่อรับมือกับปัญหานี้

กรอบความร่วมมือเพื่อลดผลกระทบจากข่าวลวง ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) การศึกษาและการตระหนักรู้ โดยการสร้างความเข้าใจและให้ความรู้แก่ประชาชนให้สามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นข่าวลวง และการส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (๒) การตรวจจับและการรับมือโดยภาครัฐและภาคเอกชนควรมีระบบตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ (๓) บรรทัดฐานและแนวทางปฏิบัติ ที่จะช่วยคุ้มครองประชาชนในการบริโภคข่าวสารที่เผยแพร่ทางสื่อใหม่ และ (๔) การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมมือกันเพื่อลดการแพร่กระจายของข่าวลวง

๔.๒ ร่างกรอบความร่วมมือและปฏิญญา ดังกล่าวเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกันในการลดผลกระทบจากข่าวลวง ผ่านกลไกต่าง ๆ โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่ก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้ข้อบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่ใช่สนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สำนักนายกรัฐมนตรี โดยกรมประชาสัมพันธ์ ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

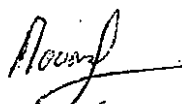
๕.๑ เห็นชอบต่อร่างปฏิญญาดำเนินการกรอบความร่วมมือเพื่อลดผลกระทบจากข่าวลวง

๕.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล) ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการประชุมรัฐมนตรีสารนิเทศอาเซียน ครั้งที่ ๑๔ รับรองร่างปฏิญญาดำเนินการกรอบความร่วมมือเพื่อลดผลกระทบจากข่าวลวง

๕.๓ หากมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของร่างปฏิญญาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ก่อนจะมีการรับรองและเห็นชอบเอกสารดังกล่าวให้สำนักนายกรัฐมนตรี โดยกรมประชาสัมพันธ์ สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

กรมประชาสัมพันธ์

สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๒๓ ต่อ ๑๗๑๔

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๗๒